

TÜRKİYE PSİKIYATRİ DERNEĞİ YÖNETİM KURULU BAŞKANLIĞINA

Konu :Mecburi hizmet görevini yerine getiren psikiyatri uzmanı hekime adli nöbet verilmesine ilişkin hukuki görüşlerimizin sunulmasıdır.

Tarafımıza gönderilen iletide; mecburi hizmet görevini yerine getiren üyenizin, “ hastane içi adli tabip nöbet listesi” isimli liste görevlendirildiği anlaşılmaktadır. Üyeniz Başhekimliğe yazdığı dilekçe ile bu nöbetin hukuki dayanağını sormuş ve nöbet şartları hakkında bilgi istemiştir. Kendisine verilen yanıtta Aile Hekimliği Uygulama Yönetmeliği dayanak olarak gösterilmiştir..

“Adli Tabip”lik hizmeti bilindiği üzere adliyeye ilişkin tıbbi konularda verilen bir bilirkişilik hizmetidir. Öte yandan üyeniz bir uzman hekim olarak yataklı tedavi kurumu olan 2. Basamaktaki bir kamu hastanesinde görev yapmaktadır. Bu nedenle sorulan soruya yanıt verebilmek için her iki alana ilişkin düzenlemelerin birlikte değerlendirilmesi gerekmektedir.

2659 sayılı Yasa ile adalet işlerinde bilirkişilik yapmak üzere Adli Tıp Kurumu kurulmuştur. Söz konusu Yasa'nın Kurumun bütün ülke düzeyindeki hizmetleri vermek üzere ağır ceza mahkemesinin bulunduğu il merkezlerinde Adli Tıp Şube Müdürlükleri kurulması öngörülmüştür. Aynı Yasada *Adli Tıp Kurumu şube müdürlüğü bulunmayan yerlerde bu görevler adli tabip ve diğer personel tarafından yerine getirilir.* hükmüne yer verilmiştir.

25 Ocak 2013 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanan 28539 sayılı Aile Hekimliği Uygulama Yönetmeliği'nin “Çalışma Saatleri” başlıklı 10. Maddesinin 5. Fıkrasında; Adli tıp kurumunun doğrudan hizmet vermediği ve hastane bulunan yerlerde yerinde ölü muayenesi dışındaki adli tıp hizmetlerinin hastaneler tarafından verileceği düzenlenmiştir. Hastane bulunan ilçelerde adli tabiplik hizmetlerinin kimler tarafından ve nasıl bir hizmet organizasyonu ile verileceğine ilişkin olarak ise bu Yönetmelikte bir hükme yer verilmemiştir. Yönetmeliğin kapsamı itibari ile de Yataklı Sağlık Kuruluşlarında verilecek hizmetleri düzenlemesi olanaklı değildir.

Yataklı Tedavi Kurumlarında verilen sağlık hizmetlerine ilişkin düzenlemeler Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılan Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliğinde düzenlenmiştir. Üyenizin çalışmakta olduğu Devlet hastanesinde hizmetlerin de bu Yönetmelik hükümlerine göre yürütülmesi zorunludur.

Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliği'nde her bir uzmanın genel olarak adli vakalara bakmak üzere “adli tabip” nöbeti tutmasına ilişkin bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu nedenle bir bütün olarak yataklı tedavi kuruluşlarında hizmetlerin verilmesine ilişkin hükümlerden yola çıkarak konuya ilişkin uygulama işlemlerinin nasıl olması gerektiğinin belirlenmesi gerekmektedir.

Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliği'nin 6.-13. Maddeleri arasında poliklinik hizmetleri düzenlenmiştir. Ayaktan muayene, tetkik, teşhis ve tedavinin yapıldığı poliklinik hizmetlerinin uzmanlar tarafından uzmanlık alanlarında verileceği anlaşılmaktadır. Aynı Yönetmeliğin 11. Maddesinde ise; Polikliniklere **adli vakalar** için sıra gözetilmeyeceği belirtilmiştir. Bu düzenlemelerden bir bütün olarak 2.

Basamak sağlık kuruluşlarında her uzmanın uzmanlık alanı ile ilgili konularda polikliniklere getirilen adli vakalara yönelik olarak bilirkişilik hizmeti vereceği anlaşılmaktadır. Aynı Yönetmeliğin 37. Maddesinde ise normal poliklinik hizmetlerinin normal mesai saatleri içinde verileceği düzenlenmiştir.

Bu aşamada normal mesai dışında kalan sürelerde bu hizmetlerin yürütülmesine ilişkin uygulanabilecek normların tespiti gerekmektedir. Çünkü Anayasanın 8. Maddesi uyarına idareler kendilerine kanunla verilen yetkileri kullanabileceklerinden yetki verilmeyen bir alanda çalışanlara yükümlölük getirmeleri olanağı bulunmamaktadır. Ayrıca Anayasanın 128. Maddesinde ise kamu görevlilerinin görev ve yetkilerinin, hakları ve yükümlölüklerinin kanunla düzenleneceği belirtilmiştir. Bu kapsamda 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 99. Maddesinde memurların çalışma saatleri belirlenmiş, ancak hizmetlerin özelliklerine göre çıkarılacak olan tüzük ve yönetmeliklerle bu çalışma saatlerinin dışındaki çalışmalara ilişkin usul ve esasların belirlenebileceği düzenlenmiştir.

Anayasa ve 657 sayılı Yasa'nın değinilen hükümlerinde verilen yetki uyarınca Bakanlar Kurulu tarafından Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliğinde 24 saat devamlılık gerektiren hastane hizmetlerinin normal mesai hangi çalışma biçimleri ile yürütüleceği düzenlenmiştir. Normal mesai saatleri dışındaki çalışma biçimi olan hekim "nöbetleri" 42. Madde belirtilmiştir. Maddede nöbet türleri icap, acil, normal ve branş olmak üzere dört grupta toplanmıştır. Bu nöbet türleri içinde "adli tabiplik nöbeti" adı altında bir nöbet türü bulunmamaktadır. Ayrıca hangi nöbet türü olursa olsun nöbet normal mesai saatleri içinde yürütölen "**ilgili hizmetin mesai saati dışındaki devamını sürdürerek**" yerine getirileceği belirtilmektedir.

şikayetçi olan üyeniz, psikiyatri uzmanlık alanı ile ilgili adli vakalarda verdiği poliklinik hizmetleri kapsamında adli tabiplik yapmakla, Yataklı Tedavi Kurumları İşletme Yönetmeliği ve 1219 Sayılı Tababet ve şuabatı Sanatlarının Tarzı İcrasına Dair Kanununun 11. Maddesi uyarınca görevlendirilmiştir. Ancak uzmanlık alanı dışındaki vakaları da içerecek bir biçimde normal mesai saatleri dışında adli tabiplik nöbetine dahil edilmesinin yukarıda belirtilen nedenlerle hukuka aykırı olduğu değerlendirilmektedir.

Her ne kadar ilçede bu hizmetleri vermek için yeterli sağlık çalışanı olmadığı ileri sürölebilecekse de idare, kamu kaynaklarını, insan gücünü, kamu hizmetinin öncelikleri ile çalışanların bir insan olarak hak ve özgürlüklerini dengeleyecek bir biçimde planlayıp yürütmekle yükümlüdür. Bu kapsamda gerektiğinde hizmetin gerektirdiği kadroların oluşturulup buna göre gerekli atamaların yapılması da dahil olmak üzere hekimlerin hukuksal düzenlemeler ile belirtilen hak ve yetkilerini ihlal etmeyecek ve kamu hizmetinin nitelikli verilmesini sağlayacak uygulamaların yapılması başta Anayasa olmak üzere emredici hukuk normlarının zorunlu sonucudur. Üyeniz tarafından yukarıda değinilen bilgilerden yararlanarak normal mesai saatleri dışında uzmanlık alanının dışında kalan adli vakalar için adli nöbet listesine dahil edilmesine ilişkin Başhekimlik işleminin geri alınıp düzeltilmesi için başvuruda bulunulabilir. Reddi halinde ise 60 günlük dava açma süresi içinde iptali için yargı yoluna başvurulabilir. Bilgilerinize sunulur. Saygılarımızla. 07.05.2013

Av.Ziyet Özçelik- Stj.Av.Bilge Dursun